

Ett bo och motionshjul uppskattas. Hjulet skall vara av största modell till gulddamstrar och gerbiler, mushjul räcker till dvärghamstrar. Ge klättermöjligheter till hamstrar. Hamstrar gräver gärna. I buren skall det finnas tillräckligt med plats för djurens alla aktiviteter och för att kunna komma undan. Buren städas 1-2 gånger i veckan.

UTFODRING

Basfodret en fröblandning av främst magra fröer samt s k rått-pellets. Feta fröer (t ex solros- och hampfrö) ges i begränsad mängd. Rådfråga säljaren om en kvalitetsmässigt bra blandning. För mycket fett foder leder till övervikt och förkortad livslängd. De ska alltid ha fri tillgång till foder.

Färsivaror ges dagligen så som frukt (t ex äpple, apelsin) och rotfrukter (t ex morot, kålrot, kokt potatis). Hamstrar och gerbiler äter även lite animaliskt protein och kan få små bitar av kött, fisk och ägg m.m.

Se till att plocka bort färskfoder som inte blir uppätet varje dag, så det inte ligger kvar och blir dåligt.

Framtänderna växer kontinuerligt och måste slitas till lagom längd. "Gnagarstenar" av kalk, färska kvistar, knäckebröd, "fröstänger" och liknande sliter tänderna naturligt och ger syssel-sättning.

* En saltsten behövs för saltbehovet.

Djuren ska alltid ha tillgång till tjänligt vatten. Vattnet byts dagligen och ges i en dricksflaska. Vattenflaska och matskål diskas minst en gång per vecka.

REPRODUKTION

Hamstrar och gerbiler blir avelsmogna vid ca 3 månaders ålder. Dräktighetstid: Gulddamster ca 15 dygn, dvärghamster ca 20 dygn, gerbil ca 25 dygn. Dvärghamstrar och gerbiler kan hållas parvis och hanen är tolerant mot ungarna. Gulddamstrar tolererar bara varandra under honans brunst, som inträffar ca var fjärde dag under ca 3 timmar.

Digivningstiden är omkring 3 veckor och ungarna är självständiga efter ca 4 veckor.

Om djuret skulle bli sjukt kräver det omedelbart sakkunnig vård. Symptom kan vara slöhet, aptitlöshet, lös spillning, ovärdad päls, flytningar från näsan och ihopkletade ögonlock. Kontakta snarast veterinär. Varje dröjsmål försvårar en framgångsrik behandling. Kontrollera djurens hälsa varje dag! Zoohandlaren har oftast kontakt med en smådjurskunnig veterinär.

Eventuella sjukdomar som djurarten är särskilt utsatt för och hur djuret kan skyddas mot dessa!

Gerbiler kan drabbas av epileptiska anfall. De kan bero på för ihärdig och långvarig hantering och gerbilen bör lämnas i fred för att återhämta sig. Andra exempel på sjukdomar de kan drabbas av är diabetes (framför allt hos överviktiga gerbiler), progressiv njursvikt (båda resulterar i att gerbilen dricker mycket mer än vanligt), tarmrubbingar, förkylning, kalciumbrist och tumörer. Hamstrar kan också drabbas av diabetes (främst äldre djur), kalciumbrist, förkylning och tumörer samt mag- och tarmproblem på grund av kosten eller infektion, proteinbrist, tandröta (undvik sötsaker).

Viktigt för djurets välbefinnande är god hygien (rengöring), rätt anpassad miljö för arten i fråga (rätt klimat, inredning, utrymme, sällskap, sysselsättning), korrekt kost (fräsch och rätt typ av foder i lagom mängd, inga brister) samt varsam hantering.

DE FÖRSTA DYGNEN I HEMMET

Låt djuret vara ifred under ett dygn. Därefter börjar man bekanta sig med djuret och då alltid i buren. Locka fram djuret genom att hålla en godbit i handen. Så småningom börjar man träna lyft, med en hand på vardera sida om djuret lyfter man det varligt och underifrån. Kupa därefter händerna runt djuret. Vanligen tar det ca en vecka för djuret och ägaren att vinna varandras förtroende.

Barn skall lära sig hantering under vuxnas överinseende och inte tillåtas bära omkring djuret under första veckan. Djuret kan lätt tappas i golvet.

OBS! *Icke helt förtroliga djur uppfattar grepp uppifrån som hotfullt. Gerbiler ska inte lyftas i svansen, den kan då gå av (vilket är en försvarsmekanism mot rovdjur). Detta är smärtsamt för djuret och svansen växer inte ut igen.*

OM DU VILL LÄRA DIG MER

Du kan fråga Din Zoohandlare, som gärna svarar på Dina frågor. Dessutom finns det bra litteratur att köpa i zoohandeln. För lagstiftningen om djuret kan du läsa L80 (DFS 2005:8) hos Jordbruksverket (finns på deras hemsida, www.sjv.se).

© Zoorf.

SKÖTSELRÅD FRÅN DIN ZOOHANDLARE

Hamstrarna & Gerbilen

Troligt kön på det/de djur ni har köpt: _____

När det gäller könsskillnaden så är avståndet mellan anus och kön längre hos hanar och deras kön har en rund öppning medan honorna har springa.

Hamstrar

Guldhamstern (*Mesocricetus auratus*) härstammar från Syrien. Vildformen är gulbrun med vitaktig magsida och svart bröstfläck. Tamformen förekommer idag i fyra olika hårlag: korthårig, långhårig, satin (extra glansig) och rex (lockig). Samtliga finns i ett flertal olika färger; normalfärgad (viltfärgad), vit, crème, svart, choklad, osv. Dessutom finns olika teckningsvarianter.

Guldhamstern blir ca 15 cm lång och runt 150 gram, den lever vanligen ca 2 år (kan bli upp till 3 år).

Kinesisk dvärghamster (*Cricetus griseus*). Ursprungsområde: Mongoliet, Manchuriet, östra Kina. Livslängd: upp till 5 år. Viltfärgen är grå med mörkt "ryggstreck", s.k. ål.

Vintervit rysk dvärghamster (*Phodopus sungoris sungoris*). Ursprungsområde: Sibirien, Manchuriet. Livslängd: ca 2-3 år. Viltfärgen är grå med mörk ål. Vintertid är den i naturen vit med ål.

Campbells ryska dvärghamster (*Phodopus sungoris campbelli*). Ursprungsområde: Mongoliet. Livslängd: 2-3 år. Viltfärgen är grå med mörk ål. Tamformen finns även som vit (albino) och cinnamon (beige).

Roborovskis ryska dvärghamster (*Phodopus roborovskii*). Ursprungsområde: södra Mongoliet in i Manchuriet och norra Kina. Livslängd: 2-3 år. Viltfärgen är beige utan mörk ål.

Dvärghamsterarterna blir omkring 6-8 cm långa. Roborovskis dvärghamster är kortast och kinesiska dvärghamstern längst. Vikten ligger på ca 30-40 gram, kinesisk dvärghamster något tyngre; ca 40-50 gram.

Guldhamstern är solitär och accepterar inga artfränder efter ca två månaders ålder. De slåss med livet som insats, oavsett kön. De ska därför inte hållas tillsammans. Dvärghamstrarna lever i det vilda i par eller familjegrupper. Det kan därför fungera att hålla dem parvis, men det finns inga garantier för att det går

bra. Alla olika hamsterarter är av naturen nattaktiva, men kan genom regelbundna utfodrings- och hanteringsrutiner justera dygnsrytmen och vakna på eftermiddagen.

Hamstern kan ibland genomgå korta perioder av dvaliknande beteende då den kryper ihop och känns kall. Detta kan bero på kyla (temperaturen understiger 16°C), minskad tillgång till föda eller minskat dagsljus. Om dvalan pågår längre än fem dagar bör man försiktigt värma upp hamstern för att hjälpa den att vakna.

Temperatur & luftfuktighet: 20-22°C, 45-50% RH, normal rumsfuktighet fungerar bra, tål dock inte höga luftfuktigheter.

Gerbiler

Det finns ett stort antal gerbilarter i Afrika och österut till norra Kina. Den art vi håller som sällskapsdjur, är **mongolisk gerbil/mongolisk ökenmus** (*Meriones unguiculatus*). Vildformen är agoutifärgad (brunmelerad). Tamformen kan dessutom vara svart, argente (gul), dove (grå), chinchilla-färgad, vit och crème, m.m. Även brokiga (spräckliga) djur finns. Kroppslängd: 10-12 cm. Svanslängd: 8-11 cm. Vikt: ca 60-100 gram. Livslängd är vanligen 3-4 år.

Gerbilen delar upp dygnet i korta aktivitets- och viloperioder. I naturen gräver de tunnlar i marken och lever i familjegrupper. De trivs därför bäst i par eller små grupper. Det bästa är att hålla ett par av samma kön som vuxit upp tillsammans. Man ska undvika att sammanföra två vuxna djur. De gnager mycket, vilket man behöver tänka på vid val av bur och inredning.

Temperatur & luftfuktighet: Normal rumstemperatur, 18-24°C och luftfuktighet, gärna något torrare. De tål inte hög luftfuktighet.

DJURÄGARENS ANSVAR (enl. djurskyddslagen)

Djurägaren har alltid ansvar för att djuret sköts på ett riktigt sätt och skall aktivt informera sig om djurets skötsel, hantering samt krav på utrymme. Skulle djuret insjukna eller skadas, skall det utan dröjsmål komma under sakkunnig vård.

OBS! Ett fullt djurägaransvar kan inte läggas på ett barn. En vuxen person skall alltid ha det slutgiltiga ansvaret för djuret.

Rätt hanterade blir hamstrar och gerbiler mycket trevliga, men barn under ca 7 år kan ha svårt med hanteringen.

BUR OCH INREDNING

Guldhamstern och gerbiler hålls i en bur med plastbotten och galleröverdel med minsta bottenytan 50x25 cm, och höjden minst 20 cm. På den ytan får man hålla max två gerbiler och tänk på att gerbiler inte ska hållas ensamma, de behöver sällskap. Guldhamstern och gerbiler ska ha en bolåda med tak, guldhamstern ska minst vara 15x15 cm med höjden 10 cm. Till gerbilerna behöver de vara tillräckligt stora och många så att alla har tillgång till dem, utan att aggression uppstår. Till bolådan behöver de bomaterial, som t ex hö.

Dvärghamstrar hålls antingen i ett minst 45 cm långt och 20 cm brett plast-terrarium med höjd på minst 20 cm för max två individer eller i en bur med mustätt galler. Tänk på att förvaringsutrymmet behöver vara rymningssäkert (gäller även för guldhamster och gerbil), flertalet guldhamsterburar är t ex inte rymningssäkra till dvärghamstrar. Hamstrar kan pressa sig igenom små öppningar och är kända för att rymma. "Mellanrum i galler, nät och andra anordningar ska vara konstruerade och anpassade till djuren så att de inte kan tränga sig ut eller fastna. Material och infästningar i galler, nät och andra anordningar ska vara anpassade till förvaringsutrymmets storlek och till djurens storlek, styrka och eventuella gnagbenägenhet." De behöver bolådor, en bolåda (med tak och bomaterial) behöver minst vara 14x11 cm med en höjd på 10 cm.

Djuret behöver sysselsättning för att må bra, berika gärna buren med lämpliga saker för djuren att aktivera sig med och tänk på att byta ut dem efterhand (du kan fråga zoohandlaren om råd och tips).

De bör ges cirka 12 timmar ljus och 12 timmar mörker per dygn. Undvik att utsätta dem för drag, direkt solljus och buller. Tänk på att ha en regelbunden dygnsrytm.

Lämpligt bottenmaterial är kutterspån, flis eller liknande. Tidningspapper är olämpligt. Gerbiler behöver ett tjockt lager med spån av sådant material att de kan gräva gångar i det, alternativt ett gångsystem av rör eller liknande. De behöver även ha en behållare med badsand (0-0,5 mm grov) för att sköta sin päls, de rullar sig i den. Lämpliga sandbadslådor finns i zoohandeln.